

Prima instanță: Judecătoria Cahul, sediul Taraclia (A. Mironov)

Instanța de apel: Curtea de Apel Cahul (V. Movilă, E. Dvurecenschii și N. Veleva)

Instanța de recurs: Curtea Supremă de Justiție (Iu. Sîrcu, G. Stratulat, D. Mardari, N. Craiu și N. Vascan)

Î N C H E I E R E

30 ianuarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecător
judecători

Tatiana Vieru
Galina Stratulat
Dumitru Mardari
Nina Vascan
Nicolae Craiu

examinînd cererile de revizuire depuse de către Notarul public Oleg Gladîș și Banca Comercială „Moldova-Agroindbank” Societate pe Acțiuni,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Gospodăria Țărănească „Corten” împotriva Băncii Comerciale „Moldova-Agroindbank” Societate pe Acțiuni și Societății cu Răspundere Limitată „Ingrotras”, intervenienți accesorii Societatea cu Răspundere Limitată „Plighin” și Cooperativa Agricolă de Producție „Corten” cu privire la declararea nulității actului juridic, încasarea contravalorii fructelor și cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții Supreme de Justiție din 21 noiembrie 2018, prin care recursul declarat de către Gospodăria Țărănească „Corten” a fost admis, casată decizia din 21 iunie 2018 a Curții de Apel Cahul și hotărârea din 4 octombrie 2017 a Judecătoriei Cahul, sediul Taraclia, fiind emisă o nouă hotărâre,

c o n s t a ț ă:

Gospodăria Țărănească „Corten” a depus cerere de chemare în judecată la 23 septembrie 2016 împotriva Băncii Comerciale „Moldova-Agroindbank” Societate pe Acțiuni și Societății cu Răspundere Limitată „Ingrotras”, intervenienți accesorii Societatea cu Răspundere Limitată „Plighin” cu privire la declararea nulității actului juridic, încasarea contravalorii fructelor și cheltuielilor de judecată.

Reclamanta în motivarea pretențiilor a indicat că la 8 februarie 2007 a încheiat cu Banca Comercială „Moldova-Agroindbank” Societate pe Acțiuni contractul de gaj nr. S07058 „a”, prin care în scopul asigurării achitării creditului acordat Cooperativei Agricole de Producție „Corten”, a depus în gaj bunuri sub formă de plantații perene (viță de vie), amplasate pe terenurile agricole cu suprafața totală de 173535 m², numerele cadastrale: 8723101547, 8723101546, 8723101542, 8723101541, 8723101540, 8723101539, 8723101538, 8723101537, 8723101536, 8723101535, 8723101534, 8723101533, 8723101531, 8723101530, 8723101531, 8723101529,

8723101528, 8723101487, 8723101300, 8723101299, 8723101242, 8723101175, 8723101191, 8723101532, 8723101544, 8723101543, 8723101545, 8723101436, 8723101486, 8723101548, situate în extravilanul satului Corten.

Gospodăria Țărănească „Corten” a menționat că la 15 august 2016, în temeiul exercitării dreptului de gaj, între Banca Comercială „Moldova-Agroindbank” Societate pe Acțiuni și Societatea cu Răspundere Limitată „Ingrotras” a fost încheiat contractul de vânzare-cumpărare, prin care banca din numele Gospodăriei Țărănești „Corten” a vândut, iar Societatea cu Răspundere Limitată „Ingrotras” a cumpărat plantațiile perene (viță de vie) împreună cu recolta (strugurii), amplasate pe terenurile agricole cu suprafața totală de 173535 m², situate în extravilanul satului Corten.

Consideră reclamanta că contractul de vânzare-cumpărare este nul, din motiv că contravine normelor imperative prevăzute de Codul civil.

Astfel, în contractul de gaj nr. S07058 „a” din 8 februarie 2007 nu era prevăzută expres extinderea gajului asupra fructelor bunului gajat, adică asupra recoltei de struguri și respectiv, în partea înstrăinării recoltei contractul de vânzare-cumpărare din 15 august 2016 urmează a fi declarat nul.

A solicitat Gospodăria Țărănească „Corten” declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare nr. 17517 din 15 august 2016, încheiat între Banca Comercială „Moldova-Agroindbank” Societate pe Acțiuni și Societatea cu Răspundere Limitată „Ingrotras” în partea înstrăinării fructelor (recoltei de struguri), cu repunerea părților în poziția inițială și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea din 23 mai 2017 a Judecătoriei Cahul, sediul Taraclia, a fost atrasă în proces în calitate de intervenient accesoriu Cooperativa Agricolă de Producție „Corten” (f.d. 133, vol. I).

Pe parcursul examinării cauzei, la 17 iulie 2017 Gospodăria Țărănească „Corten” a depus cerere de concretizare a pretențiilor (f.d. 146, 171, vol. I).

Suplimentar reclamanta a invocat că bunul gajat, cât și recolta de struguri au fost înstrăinate de către Banca Comercială „Moldova-Agroindbank” Societate pe Acțiuni la un preț diminuat, fără a se ține cont de interesele debitorului.

S-a precizat că de către creditorul gajist nu a fost efectuată evaluarea recoltei de struguri, în calitate de parte componentă a plantației de viță de vie.

Până la stabilirea prețului de vânzare în baza căruia a fost încheiat contractul de vânzare-cumpărare din 15 august 2016 cu Societatea cu Răspundere Limitată „Ingrotras”, de către bancă prețul de vânzare a fost determinat de două ori, conform proceselor-verbale nr. 485 din 14 noiembrie 2011 și nr. 131 din 9 aprilie 2014, însă în niciun caz nu a fost evaluat prețul recoltei viței de vie.

La fel, documentele cu privire la realizarea bunurilor gajate pentru perioada 2011-2016 nu conțin careva informații despre intenția de vânzare a recoltei de struguri.

Gospodăria Țărănească „Corten” a specificat că potrivit contractului de vânzare-cumpărare din 15 august 2016, au fost înstrăinate 17,3535 ha de viță de vie, dintre care 6,7438 ha viță de vie de soiul „Riton” și 10,6097 ha de viță de vie de soiul „Aligote”.

Conform datelor eliberate de Camera de Comerț și Industrie, recolta medie de struguri „Riton” în anul 2016 a constituit 11 000 kg, iar recolta medie de struguri „Aligote” - 11 500 kg.

Prețul mediu al unui kilogram de struguri „Riton” în anul 2016 a constituit 4 lei, iar al unui kilogram de struguri „Aligote” - 4,5 lei.

Prin urmare, valoarea recoltei de struguri „Riton” în anul 2016 de pe suprafața de 6,7438 ha a constituit 296 727, 2 lei, iar valoarea recoltei de struguri „Aligote” în anul 2016 de pe o suprafață de 10,6097 ha a constituit 549 052 lei, în total 845 779,2 lei.

Reclamanta a indicat că prin contractul de vânzare-cumpărare din 15 august 2016, încheiat între Banca Comercială „Moldova-Agroindbank” Societate pe Acțiuni și Societatea cu Răspundere Limitată „Ingrotras”, plantația de viță de vie împreună cu roadă au fost înstrăinate la un preț de doar 500 000 lei.

A solicitat Gospodăria Țărănească „Corten” declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare nr. 17517 din 15 august 2016, încheiat între Banca Comercială „Moldova-Agroindbank” Societate pe Acțiuni și Societatea cu Răspundere Limitată „Ingrotras”, privind înstrăinarea plantațiilor perene de viță de vie amplasate pe terenurile agricole cu suprafața totală de 173535 m², cu numerele cadastrale: 8723101547, 8723101546, 8723101542, 8723101541, 8723101540, 8723101539, 8723101538, 8723101537, 8723101536, 8723101535, 8723101534, 8723101533, 8723101531, 8723101530, 8723101531, 8723101529, 8723101528, 8723101487, 8723101300, 8723101299, 8723101242, 8723101175, 8723101191, 8723101532, 8723101544, 8723101543, 8723101545, 8723101436, 8723101486, 8723101548, situate în extravilanul satului Corten și a recoltei de struguri, cu repunerea părților în poziția inițială.

Totodată, s-a solicitat încasarea din contul Băncii Comerciale „Moldova-Agroindbank” Societate pe Acțiuni, în beneficiul Gospodăriei Țărănești „Corten” a valorii recoltei de struguri în mărime de 845 779,2 lei și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 4 octombrie 2017 a Judecătorei Cahul, sediul Taraclia, cererea de chemare în judecată depusă de către Gospodăria Țărănească „Corten” împotriva Băncii Comerciale „Moldova-Agroindbank” Societate pe Acțiuni și Societății cu Răspundere Limitată „Ingrotras”, intervenienți accesorii Societatea cu Răspundere Limitată „Plighin” și Cooperativa Agricolă de Producție „Corten” cu privire la declararea nulității actului juridic, încasarea contravalorii fructelor și cheltuielilor de judecată a fost respinsă integral, ca neîntemeiată.

S-a încasat din contul Gospodăriei Țărănești „Corten” în eneficiul statului taxa de stat în mărime de 22411,73 de lei (f.d. 201, 205-208, vol. I).

Prin decizia din 21 iunie 2018 a Curții de Apel Cahul, a fost respins apelul declarat de către Gospodăria Țărănească „Corten” și menținută hotărârea din 4 octombrie 2017 a Judecătorei Cahul, sediul Taraclia (f.d. 89, 90-93, vol. II).

Prin decizia din 21 noiembrie 2018 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de către Gospodăria Țărănească „Corten” a fost admis, casată decizia din 21 iunie 2018 a Curții de Apel Cahul și hotărârea din 4 octombrie 2017 a Judecătorei Cahul, sediul Taraclia, fiind emisă o nouă hotărâre după cum urmează:

A fost admisă parțial cererea de chemare în judecată depusă de către Gospodăria Țărănească „Corten” împotriva Băncii Comerciale „Moldova-Agroindbank” Societate pe Acțiuni și Societății cu Răspundere Limitată „Ingrotras”, intervenienți accesorii Societatea cu Răspundere Limitată „Plighin” și Cooperativa Agricolă de

Producție „Corten” cu privire la declararea nulității actului juridic, încasarea contravalorii fructelor și cheltuielilor de judecată.

A fost declarat nul contractul de vânzare-cumpărare nr. 17517 din 15 august 2016, încheiat între Banca Comercială „Moldova-Agroindbank” Societate pe Acțiuni și Societatea cu Răspundere Limitată „Ingrotras”, în partea înstrăinării fructului.

S-a dispus încasarea din contul Băncii Comerciale „Moldova-Agroindbank” Societate pe acțiuni în beneficiul Gospodăriei Țărănești „Corten” suma de 845 779,2 de lei – cu titlu de contravaloare a recoltei de struguri și suma de 5000 de lei – cu titlu de taxă de stat.

S-a dispus încasarea din contul Băncii Comerciale „Moldova-Agroindbank” Societate pe Acțiuni în beneficiul statului suma de 52 090, 1 de lei – cu titlu de taxă de stat. În rest, pretențiile au fost respinse ca fiind neîntemeiate (f.d. 159-167, vol. II).

Pentru a decide astfel, instanța de recurs a concluzionat că contractul de vânzare-cumpărare nr. 17517 din 15 august 2016, încheiat între Banca Comercială „Moldova-Agroindbank” Societate pe Acțiuni și Societatea cu Răspundere Limitată „Ingrotras”, urmează a fi declarat nul în partea înstrăinării fructului, deoarece contravine normelor imperative, or, Banca Comercială „Moldova-Agroindbank” Societate pe Acțiuni n-a fost îndreptățită să vândă împreună cu plantația de viță de vie și recolta.

Mai mult ca atât, din materialele dosarului rezultă că persoana îndreptățită, în speță Gospodăria Țărănească „Corten”, imediat a reacționat în privința înstrăinării recoltei, exprimându-și dezacordul, iar prevederile art. 205 alin. (1) din Codul civil indică expres că, un act de dispoziție încheiat cu privire la un lucru de o persoană neîndreptățită produce efecte dacă este încheiat cu încuviințarea celui îndreptățit, ceea ce în speță este lipsă.

Invocând ilegalitatea deciziei instanței de recurs, la 28 noiembrie 2018, Notarul public Oleg Gladîș a depus cerere de revizuire prin care a solicitat, admiterea acesteia, casarea deciziei Curții Supreme de Justiție din 21 noiembrie 2018, cu remiterea cauzei pentru rejudecare în prima instanță.

În motivarea cererii, revizuenta a indicat drept temei pentru revizuire art. 449, lit. c) Cod de procedură civilă – revizuirea se declară în cazul în care instanța a emis o hotărâre cu privire la drepturile persoanelor care nu au fost implicate în proces.

Revizuentul la cererea de revizuire a anexat copia deciziei Curții Supreme de Justiției din 21 noiembrie 2018.

Instanța de recurs a luat act de faptul că la 11 decembrie 2018, Notarul public Oleg Gladîș a depus cererea de revizuire suplimentară.

Ulterior, invocând ilegalitatea deciziei instanței de recurs, la 30 noiembrie 2018, Banca Comercială „Moldova-Agroindbank” Societate pe Acțiuni a depus cerere de revizuire prin care a solicitat, admiterea acesteia, casarea deciziei Curții Supreme de Justiție din 21 noiembrie 2018, cu remiterea cauzei pentru rejudecare în prima instanță.

În motivarea cererii, a indicat drept temei pentru revizuire art. 449, lit. c) Cod de procedură civilă – revizuirea se declară în cazul în care instanța a emis o hotărâre cu privire la drepturile persoanelor care nu au fost implicate în proces.

Revizuenta la cererea de revizuire a anexat copia Actului de primire-predare din 17 august 2016.

Potrivit art. 452 alin. (1¹) Cod de procedură civilă – dacă examinarea cererii de revizuire este de competența Curții Supreme de Justiție sau a instanței de apel, ședințele se desfășoară fără înștiințarea participanților la proces. Dacă instanța care examinează cererea de revizuire consideră necesară prezența participanților la proces, aceasta dispune înștiințarea lor.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că cererile de revizuire declarate de către Notarul public Oleg Gladîș și Banca Comercială „Moldova-Agroindbank” Societate pe Acțiuni urmează a fi respinse ca inadmisibile.

În favoarea concluziei enunțate se invocă următoarele argumente.

În conformitate cu prevederile art. 453 alin. (1), lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de judecată, după ce examinează cererea de revizuire, emite o încheiere de respingere a cererii de revizuire, ca fiind inadmisibilă.

Astfel, potrivit art. 451, alin (1) Cod de procedură civilă al RM, cererea de revizuire se depune în scris de persoanele menționate la art. 447, indicându-se în mod obligatoriu temeiurile consemnate la art. 449 și anexându-se probele ce le confirmă.

Instanța de judecată menționează că revizuenții și-a motivat pretențiile invocate în cererile de revizuire prin prisma art. 449 lit. c) Cod de procedură civilă – revizuirea se declară în cazul în care instanța a emis o hotărâre cu privire la drepturile persoanelor care nu au fost implicate în proces.

Instanța de revizuire menționează că revizuenții nu a prezentat probe care ar certifica faptul că prin decizia Curții Supreme de Justiției din 21 noiembrie 2018, i s-a fi încălcat careva drepturi Notarului public Oleg Gladîș.

Or, prin decizia instanței de recurs din 21 noiembrie 2018, A fost declarat nul contractul de vânzare-cumpărare nr. 17517 din 15 august 2016, încheiat între Banca Comercială „Moldova-Agroindbank” Societate pe Acțiuni și Societatea cu Răspundere Limitată „Ingrotras”, în partea înstrăinării fructului.

Instanța de recurs, în decizia contestată cu revizuire a stabilit că contractul de vânzare-cumpărare nr. 17517 din 15 august 2016, încheiat între Banca Comercială „Moldova-Agroindbank” Societate pe Acțiuni și Societatea cu Răspundere Limitată „Ingrotras”, este nul în partea înstrăinării fructului, deoarece contravine normelor imperative, or, Banca Comercială „Moldova-Agroindbank” Societate pe Acțiuni n-a fost îndreptățită să vândă împreună cu plantația de viță de vie și recolta.

În acest sens de menționat că potrivit art. 457 alin. (8) Cod civil – dreptul de gaj se extinde asupra fructelor bunurilor gajate doar în cazurile prevăzute de contract.

Mai mult ca atât, din materialele dosarului rezultă că persoana îndreptățită, în speță Gospodăria Țărănească „Corten”, imediat a reacționat în privința înstrăinării recoltei, exprimându-și dezacordul, iar prevederile art. 205 alin. (1) din Codul civil indică expres că, un act de dispoziție încheiat cu privire la un lucru de o persoană neîndreptățită produce efecte dacă este încheiat cu încuviințarea celui îndreptățit, ceea ce în speță este lipsă.

Potrivit art. 220 alin. (1) Cod civil – actul juridic sau clauza care contravin normelor imperative sunt nule dacă legea nu prevede altfel.

Prin urmare, analizând esența litigiului instanța de judecată concluzionează că revizuenții nu au prezentat probe care să demonstreze sub ce aspect și în ce măsură au fost afectate drepturile Notarului public Oleg Gladîș, prin decizia contestată.

Astfel, Colegiul precizează faptul că revizuirea este o cale de atac de retractare și nu de reformare a hotărârii contestate, iar retractarea neîntemeiată a hotărârii contestate poate duce la încălcarea principiului stabilității raporturilor juridice, care înseamnă că soluția definitivă a oricărui litigiu nu trebuie rediscutată fără motive legale. De aceea, legea admite revizuirea numai în cazuri strict determinate.

Totodată, este primordial de accentuat și aspectul ce ține de faptul că unul din elementele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul stabilității raporturilor juridice, care înseamnă, între altele, că procedura de revizuire nu trebuie folosită de către instanțele naționale într-o manieră incompatibilă cu principiul securității juridice (cauza „Sfinx-Impex” SA c. Moldovei, nr. 28439/05 din 25 septembrie 2012).

În afară de aceasta, în hotărârea sa din 6 decembrie 2006, în cauza Popov contra Moldovei, Curtea Europeană pentru Drepturile Omului a reiterat că revizuirea se admite numai în cazul dacă noi fapte cu privire la o cauză care a fost examinată au fost descoperite și aceste fapte ar putea avea efect decisiv asupra rezultatului cauzei, precum și dacă aceste circumstanțe nu au fost cunoscute și nu au putut fi cunoscute.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul că motivele invocate în cererile de revizuire sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, ajunge la concluzia de a respinge cererile de revizuire declarate de către Notarul public Oleg Gladîș și Banca Comercială „Moldova-Agroindbank” Societate pe Acțiuni, ca fiind inadmisibile.

În conformitate cu art. art. 269-270, art. 449 lit. c), art. 453 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se resping ca fiind inadmisibile cererile de revizuire depuse de către Notarul public Oleg Gladîș și Banca Comercială „Moldova-Agroindbank” Societate pe Acțiuni.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței, judecător

Tatiana Vieru

judecătorii

Galina Stratulat

Dumitru Mardari

Nina Vascan

Nicolae Craiu